

Хожа Абдуллоҳ Ансорий (1006-1088)

Буюк сўфий, "Пири Ҳирот", "Шайхул машойих", "Шайхул Исломи" номлари билан машхур бўлган аллома Абу Исмоил Абдуллоҳ Ансорий 1006 йилда Ҳиротда дунёга келган.

У машхур сўфий Абул Ҳасан Ҳарақонийнинг шогирдидир.

Абдуллоҳ Ансорий араб ва форс тилларида тасаввуфга оид бир қанча китоблар ёзди. Унинг "Муножотнома"си жуда машхурдир. Шоир вафотидан сўнг шогирдлари унинг тафсирини жамлаб, "Кашфул Асрор" номи билан тартиб берганлар.

Форс тилидаги асарлари: "Муножотнома", "Насоях", "Зодул орифийн", "Канзул соликийн", "Ҳафт Ҳисор", "Илоҳийнома", "Муҳаббатнома", "Қаландарнома", "Рисолаи дилу жон", "Рисолаи вародат", "Сад майдон", "Рисола маноқиб Имом Аҳмад ибн Ҳанбал".

Араб тилидаги асарлари: "Анвар ул-тахқиқ", "Зимул калом", "Манозилас соирийн", "Китол фурук", "Китобул Арбаъийн".

Хожа Абдуллоҳ Ансорий 1088 йили Ҳиротда вафот этади.

РУБОИЙЛАР

1

Ҳақ йўлида икки Каъба бўлмиш ҳосил,
Бир — Каъбайи суврат эса, бир — Каъбайи дил.
Сен сайла ва дилларни зиёрат айла.
Минг Каъбадин ортиқроқ эмишдир бир дил.

2

Мақсуди дилинг, муроди жонинг ишқдир,
Сармойи умри зиндагонинг ишқдир.
Ёд айлаки, ишқдин бақо топди Хизр,
Яъники, ҳаёти жовидониинг ишқдир.

3

Мастингман ўзим, журъаву жом билмасмен,
Сайдингман ўзим, донаву дом билмасмен.
Ул Каъбаю бутхонада мақсад — сенсан,
Сенсиз надир ул икки жаҳон, билмасмен...

4

Сендин на ҳаёти жовидон истармен,
На айши тараб, гашти жаҳон истармен.
На коми дилу роҳати жон истармен,
Ҳар неки раво айла — ҳамон истармен...

5

Ҳар кимса сени билса, бу жонни на қилар?
Фарзанду аёлу хонумонни на қилар?
Девона қилиб, икки жаҳон бергайсен,
Девона қулинг икки жаҳонни на қилар?

6

Пайваста дилим мудом ризойинг айтсин,
Жоним нафас олганда дуойинг айтсин.
Қабрим бошида агар ўтар бўлса гиёҳ,
Япроғи атир сочиб, вафойинг айтсин.

7

Келдим кеча, қон килди юришмай корим,
Бул кун қизимай, касод эрур бозорим.
Эрта кетадурман, билмайин асрорим,
Не афзал эмиш бўйла йўқимдин борим?..

8

Дийдамда ўзинг аён экансен, билдим,
Сийнамда ўзинг ниҳон экансен, билдим.
Излаб сени шу жумла жаҳондин сўрадим,
Шу жумлаю шу жаҳон экансен, билдим...

9

Кўнглим, малагим дардини даъво этма,
Жоним, ғамипи ўзингга ошно этма.
Дарду ғами не унинг, сира айтмасмен,
Кўксим куйиги, сен мени расво этма...

10

Ё Раб, йўлингда рост нишон истармен,
Тупроқ ила танимга жон истармен.

Етдим бори неъматингга, эвоҳ, энди
Шукримни дейишга бир забон истармен...

11

Ё Раб, дилимга ҳимматингдан жон бер,
Шу дарди дилимга сабр ила дармон бер.
Бу банда на билсинки — не айтмоқ лозим?
Ҳар неки биларсан, бер уни, чандон бер...

12

Маҳшар куни ошиққа бўлак кор бўлмас,
Ёр юзига боқмас эрса ул, бор бўлмас.
Васлинг кўйидин бихишт сари бошласалар,
Бормасмен, агар ваъдаи дийдор бўлмас...

13

Ҳар ерда инояти худолик бўлгай,
Фисқ охири поку порсолик бўлгай.
Ҳар ердаки қаҳру кибриёлик бўлгай,
Сажходани кўй, калисиёлик бўлгай...

14

Жоним чу ажал йўлингга ҳосил бўлмиш,
Айбсиз бўлибон кўзингга дохил бўлмиш.
Сиз илмсизу мен ҳамон айбсизмен,
Терс боқма, бу жой ўзингга маъқул бўлмиш...

15

Ё Раб, шу ҳолимга боқиб, раҳмат қил,
Ҳажринг ўти бағримни ёқиб, раҳмат қил.
Раҳмат сўрамасмен нотавон кўксим учун,
Ўртар мени кўз ёшим оқиб, раҳмат қил...

16

Кибрим ипидин ўзинг халос эт, ё Раб,
Нафсим итидин ўзинг жудо эт, ё Раб.
Бегона эрурмен, ошнолик кўргиз,
Кел, энди ўзингга ошно эт, ё Раб...

17

Эй лутфи кабир, лутфу карам эҳсон қил,
Гар лутфи карам айлар эсанг, чандон қил.
Бандангни гуноҳлар юкидин озод эт...
Чарчоқ шу фақирлар ишини осон қил...

18

Ишқ келдию ошуфта бўлиб жону кўнгил,
Дўст меҳрию дўст ёдига тўлдим буткул.
Аъзойи вужудимни тамом дўст олди,
Ном қолди фақат менгаю қолган бари ул...

19

Юз йил ёнамен оловда, ёнмоқ не эмиш,
Ёнмоқ менга ўйла роҳати кавсар эмиш.
Сухбат қила кўрма ноаҳллар била ҳеч,
Ўлмоқ ўшалар сухбатидин афзал эмиш...

20

Шарт улки, мудом соҳиби дард бўлгайсен,
Тупроқ ила чанг бўлишда гард бўлгайсен.
Ҳар кимса муродин кам этар, мард бўлгай,
Кўп орзу-ҳавас айлама, мард бўлгайсен.

21

Ҳар гўшада бўйла ҳозирю борсан ўзинг,
Йўл кўрсат ўзинг, йўловчига ёрсан ўзинг.
Илкимни чўзиб, не мадад этгаймен?
Зероки, уларга чин мададкорсан ўзинг...

22

Ё Раб, ўзимни бир гадо истармен,
Шу телба кўнгилни подшо истармен.
Ҳар кимса келиб, айрича ҳожат сўргай,
Мен эрсам ўзингни, эй Худо, истармен...

23

Ё Раб, менга шу омонатим бергайсен,
Лойиқ шарафим — ибодатим бергайсен.
Ҳиссамга тушибдир у жаҳону бу жаҳон,
Ҳар иккисида фароғатим бергайсен...

24

Ул субҳи висолдин йироқ эрди адам,
Ишқинг била бир гўшада эрдик ҳамдам.
Кундузлари, ох, кошимда ҳамдам йўқдир,
Тунларда ғаминг ҳамдан эрур менга, не ғам...

25

Мендин неча юз журму гуноҳ кўрмишсен,
Лек лутфу карам бирла аяб турмишсен,
Сен менга суюксен, аҳли оламга суюк,
Чин лутфу карам соҳиби сен эрмишсен...

Жамол Камол таржималари